

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA ¹⁾**

z dnia .....2009 r.

w sprawie listy roślin, zwierząt i grzybów gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym

Na podstawie art. 120 ust. 2f ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rośliny, zwierzęta i grzyby gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym określa załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER ŚRODOWISKA

W porozumieniu

MINISTER ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

-
- 1) Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz.U. Nr 216, poz. 1606).
  - 2) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U z 2005 r. Nr 113, poz. 954 i Nr 130, poz. 1087, z 2007 r. Nr 75, poz. 493, Nr 176, poz. 1238 i Nr 181, poz. 1286, z 2008 r. Nr 154, poz. 958, Nr 199, poz. 1227 i Nr 201, poz. 1237 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97.

Załącznik
do rozporządzenia Ministra Środowiska
z dnia .....(Dz.U. Nr, poz.....)

**LISTA ROŚLIN, ZWIERZĄT I GRZYBÓW GATUNKÓW OBCYCH, KTÓRE
W PRZYPADKU UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO MOGĄ
ZAGROZIĆ GATUNKOM RODZIMYM LUB SIEDLISKOM PRZYRODNICZYM**

L.p.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
Gatunki roślin		
1.	azolla drobna, a. karolińska	<i>Azolla filiculoides</i>
2.	barszcz mantegazyjski	<i>Heracleum mantegazzianum</i>
3.	barszcz Sosnowskiego	<i>Heracleum sosnowskyi</i>
4.	bożodrzew gruczołowaty (1)	<i>Ailanthus altissima</i>
5.	czeremcha amerykańska (1)	<i>Padus serotina</i>
6.	grubosz Helmsa	<i>Crassula helmsii</i>
7.	harbuźnik kolczasty	<i>Sicyos angulata</i>
8.	jęczmień grzywiasty	<i>Hordeum jubatum</i>
9.	klon jesionolistny (1)	<i>Acer negundo</i>
10.	kolcolist zachodni	<i>Ulex europaeus</i>
11.	kolczurka klapowana	<i>Echinocystis lobata</i>
12.	miskant cukrowy	<i>Miscanthus sacchariflorus</i>
13.	miskant olbrzymi	<i>Miscanthus x giganteus</i>
14.	moczarka delikatna	<i>Elodea nuttallii</i>
15.	nawłóć kanadyjska	<i>Solidago canadensis</i>
16.	nawłóć późna	<i>Solidago gigantea</i>
17.	nawłóć wąskolistna	<i>Solidago graminifolia</i>
18.	niecierpek Balfoura	<i>Impatiens balfourii</i>
19.	niecierpek drobnokwiatowy	<i>Impatiens parviflora</i>
20.	niecierpek gruczołowaty	<i>Impatiens glandulifera</i>
21.	niecierpek pomarańczowy	<i>Impatiens capensis</i>
22.	pałka wysmukła	<i>Typha laxmanii</i>
23.	przestep biały	<i>Bryonia alba</i>
24.	rdest czeski, r. pośredni	<i>Reynoutria bohémica</i>
25.	rdestowiec japoński	<i>Reynoutria japonica</i>
26.	rdestowiec sachaliński	<i>Reynoutria sachalinensis</i>
27.	robinia akacjowa (1)	<i>Robinia pseudoacacia</i>
28.	rukwiślad francuski	<i>Erucastrum gallicum</i>
29.	rzepień włoski	<i>Xanthium albinum</i>
30.	słonecznik bulwiasty	<i>Helianthus tuberosus</i>
31.	słonecznik jaskrawy	<i>Helianthus laetiflorus</i>
32.	spartina preriowa	<i>Spartina pectinata</i>
33.	starzec nierównozębny	<i>Senecio inaequidens</i>
34.	sylfia przerośnięta, sylfium przerosłe	<i>Silphium perfoliatum</i>
35.	szczaw omszony	<i>Rumex confertus</i>
36.	ślazowiec pensylwański	<i>Sida hermaphrodita</i>
37.	świdośliwa kłosowa	<i>Amelanchier spicata</i>
38.	tawuła kutnerowata (1)	<i>Spiraea tomentosa</i>

39.	trojeść amerykańska	<i>Asclepias syriaca</i>
40.	xx	<i>Spartina anglica</i>

Gatunki zwierząt w obrębie jednostek systematycznych

SKORUPIAKI	CRUSTACEA
41. krab wełnistoreki	<i>Eriocheir sinensis</i>
42. rak Luizjański	<i>Procambarus clarkii</i>
43. rak przegowaty, r. przegowany	<i>Orconectes limosus</i>
44. rak sygnałowy, r. kalifornijski	<i>Pacifastacus leniusculus</i>
45. xx	<i>Corbicula fluminalis</i>
OWADY	INSECTA
46. biedronka azjatycka, b. arlekin	<i>Harmonia axyridis</i>
47. stonka ziemniaczana	<i>Leptinotarsa decemlineata</i>
48. xx	<i>Anoplophora chinensis</i>
49. xx	<i>Anoplophora glabripennis</i>
50. xx	<i>Monochamus alternatus</i>
51. xx	<i>Monochamus carolinensis</i>
52. xx	<i>Monochamus marmorator</i>
53. xx	<i>Monochamus mutator</i>
54. xx	<i>Monochamus nitens</i>
55. xx	<i>Monochamus notatus</i>
56. xx	<i>Monochamus obtusus</i>
57. xx	<i>Monochamus scutellatus</i>
58. xx	<i>Monochamus titillator</i>
MIĘCZAKI	MOLLUSCA
59. ostryga pacyficzna	<i>Crassostrea gigas</i>
60. racicznica zmienna	<i>Dreissena polymorpha</i>
61. szczeżuja chińska	<i>Sinanodonta woodiana</i>
62. xx	<i>Corbicula fluminea</i>
RYBY	PISCES
63. amur biały (2)	<i>Ctenopharyngodon idella</i>
64. babka bycza	<i>Neogobius melanostomus</i>
65. babka łysa	<i>Neogobius gymnotrachelus</i>
66. babka marmurkowata, b. rurkonosa	<i>Proterorhinus marmoratus</i>
67. babka szczupła	<i>Neogobius fluviatilis</i>
68. bass małogębowy	<i>Micropterus dolomieu</i>
69. bass różowy	<i>Lepomis auritus</i>
70. bass słoneczny	<i>Lepomis gibbosus</i>
71. bass wielkogębowy	<i>Micropterus salmoides</i>
72. buffalo czarny	<i>Ictobius niger</i>
73. czarny lipień bajkalski	<i>Thymallus baicalensis</i>
74. czebaczek amurski	<i>Pseudorasbora parva</i>
75. jesiotr rosyjski (2)	<i>Acipenser gueldenstaedtii</i>
76. jesiotr syberyjski (2)	<i>Acipenser baerii</i>
77. muksun	<i>Coregonus muksun</i>
78. maławka wschodnioamerykańska	<i>Umbra pygmaea</i>
79. peluga (2)	<i>Coregonus peled</i>
80. palia, golec zwyczajny	<i>Salvelinus alpinus</i>
81. pirapitinga, pirania paku (3)	<i>Piaractus brachypomus</i>
82. pstrąg tęczy (2)	<i>Oncorhynchus mykiss</i>
83. pstrąg źródlany (2)	<i>Salvelinus fontinalis</i>

84. sumik afrykański	<i>Clarias gariepinus</i>
85. sumik karłowaty	<i>Ameiurus nebulosus</i>
86. trawianka	<i>Perccottus glenii</i>
87. tołpyga biała (2)	<i>Hypophthalmichthys molitrix</i>
88. tołpyga pstra (2)	<i>Aristichthys nobilis</i>
89. wiosłonos amerykański	<i>Polyodon spathula</i>
90. zbrojnik lamparci (3)	<i>Pterygoplichthys gibbiceps</i>
PŁAZY	AMPHIBIA
91. pętówka babienica	<i>Alytes obstetricans</i>
92. żaba rycząca, ż. wół	<i>Lithobates catesbeianus</i>
GADY	REPTILIA
93. jaszczurka zielona (podgat. <i>Meridionalis</i>)	<i>Lacerta viridis meridionalis</i>
94. żółw jaszczurowaty	<i>Chelydra serpentina</i>
95. żółw malowany	<i>Chrysemys picta</i>
96. żółw ozdobny	<i>Trachemys scripta</i>
PTAKI	AVES
97. aleksandretta obroźna	<i>Psittacula krameri</i>
98. bernikla kanadyjska	<i>Branta canadensis</i>
99. gęsiówka egipska	<i>Alopochen aegyptiacus</i>
100. gęś tybetańska	<i>Anser indicus</i>
101. ibis czczony	<i>Threskiornis aethiopicus</i>
102. karolinka	<i>Aix sponsa</i>
103. kazarka	<i>Tadorna ferruginea</i>
104. łabędź czarny	<i>Cygnus atratus</i>
105. mandarynka	<i>Aix galericulata</i>
106. nandu szare	<i>Rhea americana</i>
107. sterniczka jamajska	<i>Oxyura jamaicensis</i>
SSAKI	MAMMALIA
108. bizon	<i>Bison bison</i>
109. bóbr kanadyjski	<i>Castor canadensis</i>
110. burunduk	<i>Tamias sibiricus</i>
111. jeleń aksis, czytal	<i>Axis axis</i>
112. jeleń sika, j. wschodni	<i>Cervus nippon</i>
113. jeleń wirginijski	<i>Odocoileus virginianus</i>
114. jenot	<i>Nyctereutes procyonoides</i>
115. królik florydzki	<i>Sylvilagus floridanus</i>
116. maral, jeleń mandżurski	<i>Cervus elaphus sibiricus</i>
117. mundżak chiński	<i>Muntiacus reevesi</i>
118. norka amerykańska	<i>Mustela vison</i>
119. ostronos rudy	<i>Nasua nasua</i>
120. owca grzywiasta, arui	<i>Ammotragus lervia</i>
121. piżmak	<i>Ondatra zibethicus</i>
122. renifer	<i>Rangifer tarandus</i>
123. sarna azjatycka	<i>Capreolus pygargus</i>
124. szop pracz	<i>Procyon lotor</i>
125. walabia Bennetta, kangur Bennetta	<i>Macropus rufogriseus</i>
126. wapiti	<i>Cervus canadensis</i>
127. wiewiórka dwubarwna	<i>Callosciurus finlaysonii</i>
128. wiewiórka szara	<i>Sciurus carolinensis</i>

Gatunki grzybów

129. mądziak malinowy

Mutinus ravenelii

130. sromotnica dwoista

Dictyophora duplicata

Objaśnienie:

- (1) Nie dotyczy roślin na terenach zieleni oraz zadrzewień w granicach pasa drogowego.
- (2) Nie dotyczy stawów hodowlanych nieprzepływowych.
- (3) Nie dotyczy hodowli akwariowych.
- xx Brak nazwy polskiej.

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie listy roślin, zwierząt i grzybów gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym, wykonuje delegację zawartą w art. 120 ust. 2f ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880, z 2005 r. Nr 113, poz. 954 i Nr 130, poz. 1087, z 2007 r. Nr 75, poz. 493, Nr 176, poz. 1238 i Nr 181, poz. 1286, z 2008 r. Nr 154, poz. 958, Nr 199, poz. 1227 i Nr 201, poz. 1237 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97), która została wprowadzona ustawą z dnia 3 października 2008 r., o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 201, poz. 1237).

W ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat rozwój cywilizacyjny i związana z nim intensyfikacja transportu, handlu i turystyki, spowodowały lawinowy wzrost zamierzonych i niezamierzonych introdukcji - wprowadzania gatunków roślin, zwierząt i grzybów poza obszar ich naturalnego występowania. Wpływ tych gatunków jest obecnie uznawany za jedno z głównych zagrożeń dla różnorodności biologicznej charakteryzującej dany rejon geograficzny. Znalazło to odzwierciedlenie w najważniejszych dokumentach międzynarodowych poświęconych ochronie przyrody, tj. w Konwencji o różnorodności biologicznej (Dz. U. z 2002 r. Nr 184, poz. 1532) i Konwencji o ochronie dzikiej europejskiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych, zwanej Konwencją Berneńską (Dz. U. z 1996 r. Nr 58, poz. 263 i 264). Przygotowane w ramach prac tych konwencji rekomendacje i decyzje (Decyzje VI/23 i VII/13 Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej oraz Rekomendacja No. 99/2003 Komitetu Konwencji Berneńskiej) mają na celu stworzenie podstawy dla skutecznego rozwiązywania tego problemu, w skali międzynarodowej. Rekomendacje te zalecają, aby Strony Konwencji tworzyły i rozwijały narzędzia do walki z inwazyjnymi gatunkami obcymi uwzględniając zapisy dokumentu "European Strategy on Invasive Alien Species", który zaleca tworzenie list gatunków obcych w obrębie kraju.

Od 1999 r. w Instytucie Ochrony Przyrody PAN w Krakowie gromadzone są informacje dotyczące rozmieszczenia w Polsce gatunków obcych i ich wpływu na rodzimą przyrodę. Do dziś zebrane dane dotyczą około 960 gatunków obcych, należących do różnych grup taksonomicznych. Liczba ta niewątpliwie nie obejmuje wszystkich obcych gatunków występujących w Polsce. Obce gatunki stanowią około 29% wszystkich roślin, 26% ryb, 22% gadów, 12% ssaków i 7% ptaków występujących w naszym kraju. Choć większość z nich nie stanowi zagrożenia dla rodzimej przyrody czy gospodarki, to wśród wszystkich grup taksonomicznych są gatunki inwazyjne, których wpływ jest zdecydowanie negatywny. Liczne są przykłady inwazyjnych gatunków obcych zagrażających rodzimej

florze i faunie, poprzez wypieranie rodzimych gatunków z ich naturalnych siedlisk, tworzenie własnych zbiorowisk lub wnikanie na stałe do naturalnych zbiorowisk i powodujące ich przebudowę, intensywną roślinożerność, drapieżnictwo, bądź skuteczną konkurencję o pokarm czy miejsca rozrodu. Są również inwazyjne gatunki obce, które same pasożytują na gatunkach rodzimych, bądź są nosicielami groźnych chorób i pasożytów. Nie brak też przykładów krzyżowania się gatunków obcych z ich rodzimymi krewniakami, bądź dwóch gatunków obcych ze sobą, tworząc ekspansywne mieszańce skutecznie zasiedlające przekształcone przez człowieka tereny. O tym, że gatunek obcy jest inwazyjnym decydują następujące cechy jego biologii: wczesne przystępowanie do reprodukcji, krótki cykl życiowy, możliwość powtarzania rozrodu kilka razy w roku, produkcja dużej liczby potomstwa lub diaspor, swobodne przekraczanie barier geograficznych, szeroka tolerancja warunków siedliskowych, szybkie rozprzestrzenianie się i zajmowanie nowych terytoriów, możliwość tworzenia zdolnych do reprodukcji mieszańców. Takie cechy pozwalają gatunkowi pozostać na danym terytorium przez długi czas i móc się rozprzestrzeniać na dalsze terytoria.

Występowanie tak wielu gatunków obcych w Polsce jest wynikiem zarówno niezamierzonego, jak i celowego działania człowieka. Przykładem działania niezamierzonego jest przypadkowa obecność ww. gatunków w towarach importowanych do Polski lub znajdujących się na powierzchni środków transportu międzynarodowego. Drogami rozprzestrzeniania się takich gatunków są ciągi komunikacji liniowej, porty, lotniska. Na przykład bardzo często w wylewanej wodzie zbiorników balastowych statków znajdują się diaspory gatunków obcych przywożonych z różnych stron świata. Efektem tego jest rozprzestrzenienie się gatunków obcych wzdłuż wybrzeża morskiego, a następnie na cały kraj. Natomiast spośród gatunków flory i fauny, które w sposób celowy zostały sprowadzone do kraju i introdukowane do środowiska przyrodniczego, część stała się inwazyjna, osiągając sukces rozrodczy i genetyczny, dopasowała się do zastanych warunków i zaczęła wkraczać do zbiorowisk roślinnych czy siedlisk zwierząt stając się składnikiem ich wewnętrznych struktur i uczestnicząc w ich dynamice. Inne gatunki znalazły się w środowisku przyrodniczym w wyniku ucieczki z uprawy bądź hodowli, jak to miało miejsce w przypadku eliminowania gatunku rodzimego norki europejskiej przez norkę amerykańską, gatunku hodowanego dla przemysłu futrzarskiego.

Niektóre z gatunków roślin sprowadzonych do kraju, np. w celach ozdobnych, zadomowiły się i obecnie są składnikiem flory Polski (tzw. archeofity). Inne gatunki przybyłe stosunkowo niedawno (tzw. kenofity), często nie przejawiające jeszcze kilka lat temu cech inwazyjności, np. pod wpływem zmian klimatycznych, zaczynają je ujawniać i skutecznie zadomawiają się na siedliskach antropogenicznych i półnaturalnych. Szczególnie niebezpieczne dla rodzimej flory i siedlisk są tzw.

neofity, gdyż wkomponowują się one w naturalne zbiorowiska roślinne, posiadają duże zdolności adaptacyjne i eliminują wiele gatunków z naturalnych zbiorowisk.

Lista gatunków obcych posiadających cechy inwazyjności jest długa. W rozporządzeniu została ona ograniczona do gatunków, których wprowadzenie stanowi znaczące zagrożenie dla rodzimych gatunków i siedlisk lub których dalsze bezwarunkowe wprowadzanie może powodować rozprzestrzenienie się ich na tereny jeszcze wolne od tych gatunków. Nie oznacza to, że zupełnie należy wyeliminować możliwość uprawy i hodowli poszczególnych gatunków, ale wymagać to będzie uzyskania zezwolenia i spełnienia warunków zapewniających bezpieczeństwo środowiska przyrodniczego, zgodnie z art. 120 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody.

Lista obejmuje gatunki obce, które są lub w przyszłości mogą stać się przedmiotem celowego sprowadzania, przetrzymywania, hodowli, rozmnażania i sprzedaży na terenie kraju. Niektóre z nich to znajdujące się w handlu gatunki „atrakcyjne” dla upraw i hodowli o charakterze gospodarczym oraz dla terenów zieleni. Inne gatunki występujące w uprawach i hodowlach hobbystycznych mogą być importowane przez hurtownie i sklepy zoologiczne, jak również sprowadzane przez osoby prywatne, np. jako żywa pamiątka z podróży zagranicznych. Niezależnie od sposobu sprowadzenia do Polski gatunki te, mogą następnie być obiektem zarówno celowych, najczęściej nielegalnych, wsiedleń do środowiska przyrodniczego, jak i niecelowych ucieczek z upraw bądź hodowli, co często powodowane jest rażącymi zaniedbaniami właścicieli. W stosunku do części tych gatunków, w latach 2001-2006 do Ministerstwa Środowiska przesłane zostały wnioski o zezwolenie na wwóz do Polski.

Lista obejmuje gatunki obce już istniejące w środowisku przyrodniczym kraju lub taksony o nie udokumentowanym wpływie względem których, ograniczenia pozwolą na większą kontrolę populacji. Lista obejmuje również gatunki, które nie występują obecnie w środowisku przyrodniczym w naszym kraju lub ich występowanie nie jest potwierdzone. Spowodowane jest to brakiem informacji, czy są one aktualnie przedmiotem uprawy czy hodowli, wobec gwałtownego rozwoju rynku upraw i hodowli gatunków egzotycznych, co powoduje brak możliwości jednoznacznego wykluczenia, bądź potwierdzenia ich występowania. Jednocześnie dotychczasowe doświadczenia z przedmiotowymi gatunkami na kontynencie europejskim wskazują, że w razie ich uwolnienia do środowiska przyrodniczego, mogą one zagrozić rodzimym gatunkom lub siedliskom przyrodniczym. Obecne objęcie również wyżej omawianej grupy gatunków systemem zezwoleń, ma kluczowe znaczenie dla zapobiegania, z gubnym w skutkach, introdukcjom w przyszłości. Z drugiej strony nie można wykluczyć, że niektóre z tych gatunków w przyszłości przestaną być przedmiotem handlu.

Dopuszczenie do nieograniczonego obrotu tymi gatunkami grozi zdomowieniem gatunków obcych, które w przeszłości ustąpiły z terenu Polski lub dotychczas nigdy tu nie występowały. Zgodnie z zasadą przezorności, należy temu w miarę możliwości zapobiegać, poprzez wprowadzenie ograniczeń w stosunku do tych gatunków obcych które mogą nawet nie być przedmiotem obrotu w Polsce.

Kolejną grupę stanowią inwazyjne gatunki obce, które nie były dotychczas stwierdzone w środowisku przyrodniczym Polski, natomiast są mniej lub bardziej powszechnie uprawiane i hodowane. Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że potwierdzenie obecności tych gatunków w środowisku przyrodniczym, będących następstwem ucieczek lub celowych wsiedleń, jest jedynie kwestią czasu, który może być wydłużony dzięki wprowadzeniu ograniczeń w postaci systemu zezwoleń. Należy przy tym wziąć pod uwagę, że objęcie tym systemem gatunków powszechnie uprawianych i hodowanych, może się wiązać z trudnościami natury organizacyjnej, ze względu na bardzo dużą liczbę składanych wniosków. Brak jakichkolwiek ograniczeń w stosunku do inwazyjnych gatunków obcych jest bardzo niekorzystny dla społeczeństwa, przede wszystkim dla percepcji problemu inwazji biologicznych.

Ostatnią grupę stanowią takie gatunki, które w środowisku przyrodniczym występują już powszechnie, a przy tym są przedmiotem upraw i hodowli. Wobec powszechnego występowania w środowisku przyrodniczym, ograniczenie posiadania tych gatunków może mieć znikomy wpływ na rzeczywiste zmniejszenie zagrożenia z ich strony. Przyzwolenie na ich nieograniczone posiadanie, w dłuższej perspektywie czasowej, bez wątpienia będzie miało wpływ na eskalację problemu inwazji, wskutek utrzymywania właścicieli w przekonaniu, że nie stanowią one żadnego zagrożenia dla rodzimej przyrody.

Zgodnie z decyzjami i rekomendacjami Konwencji o różnorodności biologicznej i Konwencji Berneńskiej, dla skutecznego rozwiązywania problemu inwazji biologicznych konieczna jest koordynacja działań na poziomie regionalnym. Z tego powodu na liście znajduje się kilka gatunków obcych, których potencjalny wpływ nie jest istotny na poziomie naszego kraju, jednak ich obecność w Polsce jest bardzo niepożądana z perspektywy środowiska przyrodniczego całego kontynentu, na przykład ze względu na ich duże zdolności dyspersyjne do obszarów kontynentu, gdzie mogą oddziaływać bardzo negatywnie.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych i nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozrządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu

funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbینگowej w procesie stanowienia prawa (Dz.U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) projekt rozporządzenia, z chwilą przekazania do uzgodnień międzyresortowych, został umieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej.

Nie otrzymano zgłoszeń od podmiotów zainteresowanych pracami nad przedmiotowym projektem w trybie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbینگowej w procesie stanowienia prawa.

Treść tego rozporządzenia jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia rozporządzenia

Celem wprowadzenia rozporządzenia jest sformułowanie listy gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym, zgodnie z upoważnieniem ustawowym zawartym w art. 120 ust. 2 lit. f ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. Nr 92, poz. 880 z 2005 r. Nr 113, poz. 954 i Nr 130, poz. 1087, z 2007 r. Nr 75, poz. 493, Nr 176, poz. 1238 i Nr 181, poz. 1286, z 2008 r. Nr 154, poz. 958, Nr 199, poz. 1227 i Nr 201, poz. 1237 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97), które zostało wprowadzone ustawą z dnia 3 października 2008 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 201, poz. 1237) oraz zgodnie z postanowieniami konwencji międzynarodowych: decyzje VI/23 i VII/13 Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej (Dz. U. z 2002 r. Nr 184, poz. 1532) i Rekomendacja No. 99/2003 Komitetu Konwencji o ochronie dzikiej europejskiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych, Konwencji Berneńskiej (Dz. U. z 1996 r. Nr 58, poz. 263 i 264).

2. Podmioty, na które oddziałuje niniejszy akt normatywny

Wprowadzenie niniejszego aktu normatywnego będzie oddziaływało na następujące podmioty: Ministra Środowiska, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, regionalnych dyrektorów ochrony środowiska oraz parki narodowe, PGL Lasy Państwowe, Państwową Inspekcję Weterynaryjną, Izby Celne w zakresie posiadanych przez nie kompetencji i podmioty zajmujące się uprawą, hodowlą oraz obrotem egzotycznymi gatunkami roślin, zwierząt i grzybów.

3. Konsultacje społeczne

Lista uczestników konsultacji:

1. Instytut Badawczy Leśnictwa
2. Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk w Krakowie
3. Instytut Botaniki Polskiej Akademii Nauk w Krakowie
4. Muzeum i Instytut Zoologii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie
5. Uniwersytet Jagielloński – Wydział Biologii i Nauk o Ziemi
6. Uniwersytet Warszawski – Wydział Biologii
7. Uniwersytet Wrocławski – Wydział Nauk Biologicznych
8. Uniwersytet Śląski – Wydział Biologii i Ochrony Środowiska
9. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – Wydział Biologii
10. Uniwersytet im. Marii Curie – Skłodowskiej w Lublinie – Wydział Biologii i Nauk o Ziemi
11. Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie – Wydział Rolnictwa i Biologii, Wydział Nauk o Zwierzętach, Wydział Leśny, Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu, Wydział Inżynierii i Kształtowania Środowiska
12. Polski Związek Łowiecki
13. Rada Dyrektorów Polskich Ogrodów Zoologicznych
14. Rada Ogrodów Botanicznych
15. Państwowa Inspekcja Weterynaryjna
16. Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa

17. Polskie Towarzystwo Leśne
18. Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra”
19. Centrum Prawa Ekologicznego
20. Klub Przyrodników
21. Liga Ochrony Przyrody
22. Polski Klub Ekologiczny
23. Polski Związek Działkowców
24. Związek Szkółkarzy Polskich

Pozostałe podmioty biorące udział w konsultacjach:

Marszałkowie województw

Inni uczestnicy konsultacji:

1. Państwowa Rada Ochrony Przyrody
2. Parki Narodowe
3. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych
4. Główny Inspektor Ochrony Środowiska
5. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Projekt zostanie zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało bezpośredniego wpływu na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy

Rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wprowadzenie w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki, może wpłynąć pozytywnie na funkcjonowanie przedsiębiorstw zajmujących się obrotem egzotycznymi roślinami i zwierzętami, ze względu na uregulowanie prawne obrotu gatunkami obcymi, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na rozwój regionów.

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Karta rozbieżności do materiału prezentowanego
na posiedzeniu kierownictwa resortu

Tytuł materiału:			
Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie listy roślin, zwierząt i grzybów gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym.			
L.p.	Komórka organizacyjna zgłaszająca uwagę	Opis	Przyczyna nieuwzględnienia uwag
1.	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu	Uwaga dotyczyła poszerzenia listy roślin o gatunki: 1. kolczurka kłapowana <i>Echinocystis lobata</i> , 2. kroplik żółty <i>Mimulus guttatus</i> 3. tawuła kutnerowata <i>Spirea tomentosa</i>	Do listy zostały dopisane 2 gatunki: kolczurka kłapowana, tawuła kutnerowata, gdyż pozostały gatunek nie stanowi zagrożenia dla siedlisk naturalnych. Kroplik żółty jest gatunkiem charakterystycznym dla Ass. <i>Sparganio-Glycerietum fluitantis</i> i od dawna jest już wprowadzony do środowiska przyrodniczego stając się zdomowionym gatunkiem.
2.		Uwaga dotyczyła dopisania do listy kumaka dalekowschodniego <i>Bombina orientalia</i>	Wymieniony gatunek sporadycznie występuje w Niemczech i nie stanowi zagrożenia dla fauny krajowej w chwili obecnej.
3.		Uwaga dotyczyła dopisania do listy muflona <i>Ovis mussimon</i> i daniela <i>Dama dama</i>	Wymienione gatunki ssaków łownych bytują w środowisku przyrodniczym od ponad 100 lat i od dawna są już zdomowione. Nie stwierdzono, aby stanowiły one bezpośrednie zagrożenie dla fauny krajowej, jak np. jelen sika, który krzyżuje się z rodzimym jeleniem szlachetnym.

4.	RDOS we Wrocławiu	<p>Uwaga dotyczyła poszerzenia listy roślin o następujące gatunki:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ambrozja bylicolistna <i>Ambrosia artemisiifolia</i> 2. dąb czerwony <i>Quercus rubra</i> 3. erechites jastrzębcowaty <i>Erechtites hieracifolia</i> 4. klon jesionolistny <i>Acer negundo</i> 5. kolczurka kłapowana <i>Echinocystis lobata</i> 6. lubin trwały <i>Lupinus polyphyllus</i> 7. powojnik pnący <i>Clematis vitalba</i> 8. rdest wielokłosowy <i>Polygonum polystachyum</i> 9. róża pomarszczona <i>Rosa rugosa</i> 10. rudbekia naga <i>Rudbeckia laciniata</i> 11. rukiewnik wschodni <i>Bunias orientalis</i> 12. rzepień włoski <i>Xanthium albinum</i> 13. stokłosa spłaszczona <i>Bromus carinatus</i> 14. szczaw omszony <i>Rumex confertus</i> 15. tawuła kutnerowata <i>Spiraea tomentosa inserta</i> 16. winobluszcz zaroślowy <i>Parthenocissus inserta</i> 17. zaśláz pospolity <i>Abutilon theophrasti</i> 	<p>Do listy zostały dopisane gatunki: kolczurka kłapowana, tawuła kutnerowata, klon jesionolistny, rzepień włoski, szczaw omszony, gdyż pozostałe gatunki nie stanowią zagrożenia dla siedlisk naturalnych. Klon jesionolistny jest gatunkiem powszechnym w miastach i parkach, stąd przy tym gatunku zaznaczony, że dotyczy jedynie drzew rosnących w siedliskach naturalnych. Przyczyna nie umieszczenia pozostałych gatunków:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ambrozja bylicolistna <i>Ambrosia artemisiifolia</i> – gatunek nieinwazyjny, • dąb czerwony <i>Quercus rubra</i> – gatunek nieinwazyjny, • erechites jastrzębcowaty <i>Erechtites hieracifolia</i> - brak danych o inwazyjności gatunku, • lubin trwały <i>Lupinus polyphyllus</i> <i>zadomowiony</i> – gatunek uprawowy <i>zadomowiony</i>, • powojnik pnący <i>Clematis vitalba</i> – gatunek <i>zadomowiony</i>, ogrodowy, • rdest wielokłosowy <i>Polygonum polystachyum</i> - brak danych o inwazyjności gatunku, • róża pomarszczona <i>Rosa rugosa</i> – gatunek <i>zadomowiony</i> od 150 lat, uprawowy, • rudbekia naga <i>Rudbeckia laciniata</i> - gatunek <i>zadomowiony</i>, charakterystyczny dla zespołu <i>Rudbeckio-Solidaginetum</i>, • rukiewnik wschodni <i>Bunias orientalis</i> - gatunek <i>zadomowiony</i>, wyróżniający dla zespołu <i>Falcario vulgaris-Agrophyretum repentis</i>, • stokłosa spłaszczona <i>Bromus carinatus</i> – gatunek <i>zadomowiony</i>, uprawowy, • winobluszcz zaroślowy <i>Parthenocissus inserta</i> – gatunek <i>zadomowiony</i>, ruderalny, • zaśláz pospolity <i>Abutilon theophrasti</i> - występuje na miejscach synantropijnych.
----	----------------------	---	---

5.		Uwaga dotyczyła dopisania gatunków ptaków 1. mandarynka <i>Aix galericulata</i> 2. gęsiówka egipska <i>Alopochen aegyptiacus</i> 3. bernikla kanadyjska <i>Branta canadensis</i>	Gatunki te znajdują się na liście, uwaga jest bezzasadna
6.	RDOŚ w Opolu	Uwaga dotyczyła poszerzenia listy roślin o następujące gatunki: 1. ambrozja bylicolistna <i>Ambrosia artemisiifolia</i> 2. dąb czerwony <i>Quercus rubra</i> 3. erechtites jastrzębcowaty <i>Erechtites hieracifolia</i> 4. klon jesionolistny <i>Acer negundo</i> 5. kolczurka kłapowana <i>Echinocystis lobata</i> 6. lubin trwały <i>Lupinus polyphyllus</i> 7. powojnik pnący <i>Clematis vitalba</i> 8. rdest wielokłosowy <i>Polygonum polystachyum</i> 9. róża pomarszczona <i>Rosa rugosa</i> 10. rudbekia naga <i>Rudbeckia laciniata</i> 11. rukiewnik wschodni <i>Bunias orientalis</i> 12. rzepień włoski <i>Xanthium albinum</i> 13. stokłosa spłaszczona <i>Bromus carinatus</i> 14. szczaw omszony <i>Rumex confertus</i> 15. tawuła kutnerowata <i>Spiraea tomentosa</i> 16. winobluszcz zaroślowy <i>Parthenocissus inserta</i> 17. zaśláz pospolity <i>Abutilon theophrasti</i>	Do listy zostały dopisane gatunki: kolczurka kłapowana, klon jesionolistny, tawuła kutnerowata, rzepień włoski, szczaw omszony, gdyż pozostałe gatunki obecnie są już od dawna zadomowione, niewprowadzane do środowiska lub nie stanowią zagrożenia dla siedlisk przyrodniczych. Klon jesionolistny jest gatunkiem powszechnym w miastach i parkach, stąd przy tym gatunku zaznaczono, że nie dotyczy to terenów zieleni i pasów drogowych.
7.	RDOŚ w Krakowie	Uwaga dotyczyła umieszczenia na liście gatunków pospolitych roślin, np. czeremchy amerykańskiej, robinii akacjowej	Oba gatunki, oznaczono w projekcie rozporządzenia symbolem (1), co oznacza, że nie dotyczy terenów zieleni i pasów drogowych.
8.	RDOŚ w Olsztynie	Uwaga dotyczyła umieszczenia na liście roślin energetycznych - mieszańców wierzby	Według danych naukowych uprawiane energetyczne wierzby są formami mieszańcowymi na bazie wierzby wiciowej <i>Salix viminalis</i> ; są one rozmnażane z karp, a te produkowane w odpowiednio wyspecjalizowanych jednostkach badawczo-naukowych. Utworzone klony nie są wiatropylne jak rodzime wierzby, a owadopylne co ogranicza powstawanie mieszańców wierzby. Nie potwierdzono też inwazyjności wierzby energetycznych.

		<p>Uwaga dotyczyła umieszczenia na liście gatunków drzew:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. klon jesionolistny <i>Acer negundo</i> 2. dąb czerwony <i>Quercus rubra</i> 3. jesion pensylwański <i>Fraxinus pennsylvanica</i> 	<p>Do listy został dopisany tylko klon jesionolistny, gdyż pozostałe gatunki nie stanowią zagrożenia dla siedlisk naturalnych. Klon jesionolistny jest gatunkiem powszechnym w miastach i parkach, stąd przy tym gatunku zaznaczony, że nie dotyczy terenów zieleni i pasów drogowych. Dąb czerwony i jesion pensylwański nie są gatunkami wybitnie inwazyjnymi gatunkami.</p>
		<p>Uwaga dotyczyła umieszczenia na liście następujących gatunków roślin:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ambrozja bylicolistna <i>Ambrosia artemisiifolia</i> 2. aster nowobelgijski <i>Aster novi-belgii</i> 3. kolczurka klapowana <i>Echinocystis lobata</i> 4. krzywoszczeń przywłoka <i>Campylopus introflexus</i> 5. nurzaniec śrubowy <i>Vallisneria spiralis</i> 6. palka wysmukła <i>Typha laxmanii</i> 7. przestęp biały <i>Bryonia alba</i> 8. przymiotno białe <i>Erigeron annuus</i> 9. szczaw omszony <i>Rumex confertus</i> 10. tawuła kutnerowata <i>Spiraea tomentosa</i> 	<p>Do listy zostały dopisane gatunki, kolczurka klapowana, palka wysmukła, przestęp biały, szczaw omszony, tawuła kutnerowata, gdyż pozostałe gatunki obecnie nie stanowią zagrożenia dla siedlisk naturalnych.</p>
		<p>Uwaga dotyczyła umieszczenia na liście następujących gatunków zwierząt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rak sygnałowy <i>Pacifastacus leniusculus</i> 2. peluga <i>Coregonus peled</i> 3. żółw czerwonolicy <i>Trachemys scripta elegans</i> 4. bażant <i>Phasianus colchicus</i> 	<p>Dwa gatunki, rak sygnałowy podobnie jak żółw czerwonolicy będący podgatunkiem żółwia ozdobnego wymienione są na liście. Dopisana do listy została peluga. Bażant jako pospolity gatunek łowny nie został wprowadzony na listę.</p>
9.	Departament Leśnictwa Ministerstwo Środowiska	<p>Uwaga dotyczyła braku w liście podziału na gatunki powszechnie występujące oraz na gatunki, które niosą potencjalne zagrożenie.</p>	<p>Uwaga nie została uwzględniona, ze względu na brak delegacji ustawowej.</p>